

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 20 kor. | Negyed évre — — — 5 kor.
Fél évre — — — 10 " | Egyes szám ára — — — 40 fill.
Nyilttér soronként 3 kor.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ifj. Szántó Károly.
Kiadóhivatal: Szászvárosi Könyvnyomda R.-t.
Megjelenik minden vasárnap.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, a pénzküldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz küldendők. Kéziratok nem adatkak vissza. Hirdetések árszabály szerint, többszöri hirdetésnél árkedvezmény.

Emberi betegségeket terjesztő állatok.

Írta: dr. Rátz István, állatorvosi főiskolai nyilv. rend. tanár.

Az orvosi tudomány ideális célját nem a betegségek gyógyításában, hanem inkább azok elhárításában kell keresni. Ezt az ideális célt azonban csak akkor közelíthetjük meg, ha megismerjük a betegségek okait és mind azokat a szövevényes utakat, a melyeken át a betegségeket megindító káros hatások az emberi szervezetig eljuthatnak; hiszen céltudatosan és eredményesen csak olyan veszedelemmel szállhatunk szembe, a melynek forrását és eredetét ismerjük.

A mai orvosi buvárlat eredményeinek nagy jelentősége éppen abban van, hogy segítségével sikerült számos fertőzésből eredő vagy járványos alakban előforduló betegségnek az okozóit, sőt azokat az utakat is megismerni, a melyeken át káros hatásukat kifejtik. E nagyjelentőségű felfedezések reális alapot teremtenek annak a törekvésnek, hogy a fertőző betegségek okozóit távol tarthassuk, illetőleg megsemmisíthessük és ártalmatlanokká tessük vagy pedig az emberi szervezet ellentálló erejét megfelelő eljárásokkal annyira fokozhassuk, hogy az képes legyen leküzdeni, mintegy paralizálni ezeket az ártalmas anyagokat még akkor is, ha beléjutottak.

A modern államok törvényes intézkedésekkel igyekeznek leküzdeni vagy legalább is kisebbiteni a fertőző betegségek veszedelmét s megvédeni azok ellen polgáraik egészségét és életét; ezek az óvintézkedések magukban véve azonban még nem elegendők arra, hogy minden az egészségre ártalmas tényezőt elhárítsanak az utból, ha az egyes emberek a maguk részéről is nem tesznek meg minden lehetőt arra, hogy egészségüket megóvják.

A mindennapi tapasztalás azonban arra tanít, hogy a legtöbb ember nem ismeri azokat a körülményeket, a melyek megindítói és terjesztői lehetnek a fertőzésből eredő betegségeknek és így természetesen nem is tudja magát és családját azok ellen megvédelmezni.

A háziállatokról s köztük a kutyáról is kevesen tudják, hogy könnyen lehet emberi betegségek okozója vagy legalább is terjesztője.

A kutyát mindenki úgy ismeri, mint az ember hűséges szolgáját, a ház és a nyájak éber őrét, a ki sok ember vagyonát, sőt életét mentette már meg s veszély idején sokszor bámulatos öntudattal segít az emberen. Szám-talan mese és megható történet dicséri hűségét, okosságát, de annál kevesebb figyelmetetést hallunk és olvasunk azokról a veszedelmekről, a melyeknek az önfeláldozó szolga lehet az okozója.

A veszélyesről ma már általánosan ismeretes, hogy emberen is csak úgy törhet ki,

ha veszett állat, legtöbbször a kutya, harapás közben a testébe oltja a veszélyes okozó fertőző anyagot, a virust, a mely azután a harapott sebből lassankint felszívódik a meg-mart testrészen lévő idegek és nyirokerek mentén az agyvelőbe és gerincvelőbe és létrehozza ezt a félelmetes betegséget. Szerencsére Pasteur lángesze megtalálta a módot, melylyel a betegség kitörése megakadályozható, ha idejekorán veszik kezelésbe a megharapott embert; de még így is sok ember hal meg e kínos betegségben, a ki egyáltalán nem, vagy csak későn jut el a veszély ellen oltó Pasteur-intézetekbe.

Tulajdonképen azonban nem a megelőző orvoslásban rejtik e betegség gyökeres ellenszere, hanem azokban a kipróbált óvintézkedésekben (szájkosárkényszer, ebadó, zárlat), a melynek a lehetőségig útját állják az állatok között a veszélyes terjedésének és ezzel csökkentik emberekre nézve is a fertőzés veszélyét; csak hogy a kutyákkal szemben sokan érzékenyebbek, mint embertársaik iránt s inkább megnyugosznak abban, hogy évenként sok ember életét veszítse, sem hogy betartanak a törvényes intézkedéseket és szájkosárral, zárattal és más előírt óvintézkedésekkel kiznák kedves kutyáikat.

De az emberiség legpusztítóbb betegségének: a gümőkórnak is terjesztője lehet a kutya. Régebben ugyan azt hitték, hogy a hűsevő állatok és köztük a kutya is, immunisak a gümőkórral szemben s ebből a feltevésből kiindulva, a kutyák vérsavóját az emberek gümőkórjának az orvoslására is megpróbálták értékesíteni. Mikor azonban Koch Róbert a gümöbaccillust felfedezte és így megadta a módot arra, hogy a gümőkór biztosan megállapítható legyen, mihamar kiderült, hogy a kutyák a gümőkór iránt fogékonyak, sőt nem is olyan ritka köztük ez a betegség, mint azt általában hiszik. Cadiot szerint Franciaországban (Alfort) minden 225-ik kutya gümőkóros, Frömler Berlinben az állatorvosi főiskolában kezelt kutyák 0.04%-át, Galli-Valerio Milanóban a 2.02%-át, Eber Drezdában 2.75%-át találta gümőkórosnak, Budapesten pedig a felbontott ebek közül 1.17% szenvedett e betegségben.

Legtöbbször a szobaebek kapják meg a gümőkórt, világos bizonyítékul annak, hogy az ember társaságában élő ebek vannak legtöbbször kitéve a fertőzés veszélyének. Több olyan eset is ismeretes, a melyben a gazda és kutyája egyaránt gümőkórosoknak bizonyultak.

Természetes, hogy az ilyen gümőkóros állat újabb fertőzésnek lehet a forrása, mivel beteg testéből éppen úgy ürülnek ki gümőkórbacillusok, mint a beteg ember szervezetéből. Sőt még könnyebben, a mennyiben a gümőkóros kutya testének a felületén, a bőrén is keletkeznek néha fekélyesedések, a melyekből a fertőző anyag szétszóródik mindenfelé, a hol az állat megfordul.

A szobaebek kiváltságos helyzetüknél fogva

sokszor egy ágyon fekszenek gazdáikkal, játszótársai a gyermekeknek, a kik etetgetik, simogatják, csókolgatják türelmes barátjukat és mindez jó alkalom arra, hogy ilyenkor a betegség pusztító csiréit beleheljék vagy szájukba véve, lenyeljék.

Ezek a hűséges állatok terjesztik emberek között az Echinococcus-betegséget is. A szarvasmarhák, juhok és sertések belső szervei sokszor tömegesen tartalmazzák az ötízű galandféreg vagy Echinococcus-féreg fejletlen alakjait, az Echinococcus-hólyagokat; ha azután az ilyen állatokat levágják, a hólyagokkal telt szerveket legtöbbször a kutyákkal etetik meg, a melyeknek bélcsatornájában kifejlődik az Echinococcus-féreg (Taenia echinococcus), a kutya testéből kikerülő peték pedig főleg a tisztátalan lakásokban és a rozshygiénikus viszonyok között élő emberek szájába és emésztőszerveibe kerülnek, itt azután a petéből előbuvik a féreg álcája s elvándorol valamelyik testrészebe, legtöbbször a májba, a hol megtelepedve, újra hólyaggá fejlődik és súlyos betegségnek az okozója lehet, a melyet legfeljebb operálással sikerül meggyógyítani.

Izlandban e betegség mindennapos, nálunk ritkább ugyan, hanem azért Korányi Frigyes 31, Puky 15, Imrédy pedig 12 esetét ismertette, a mi könnyen megérthető, ha számba vesszük, hogy a budapesti kutyáknak 1.13%-ában, a vidéken élőknek pedig kétségtelenül még nagyobb százalékában él az Echinococcus-féreg és így nálunk is elég alkalom kínálkozik arra, hogy a kutya emésztő szerveiből kiürült peték a vele együtt élő, játszó és foglalatokodó emberek szervezetébe juthassanak.

A kutyák belső szerveiben élősködő férgek közül különben még mások is, így a tökmagképű galandféreg (Dipylidium caninum), továbbá egy orsógiliszta (Ascaris mystax) is bevándorolhatnak az ember, leginkább pedig a gyermek bélcsatornájába, a mi hasonlóképen a kutya iránt táplált előszeretettel származó gondatlanság következménye.

Végül még csak az izeltlábuakhoz (Arthropoda) tartozó féregszerű Linguatula-t említem meg, a mely kifejlődött állapotban a kutya orrüregében él, lárvái pedig kérődző és rágcsáló állatok belső szerveiben tartózkodnak, de emberekben is előfordulnak (Zenker Drezdában a felbontott emberi hullák 4.69%-ában megtalálta.) A fertőzés így történik, hogy a kutya orrából kikerülő petéket emberek is felszedhetik és a tisztátalan kézzel vagy más módon is, a szájba és az emésztőszervekbe kerülhetnek, a hol azután a petehéjban rejlő fiatal állat kiszabadul és vándorlásra indulva, legtöbbször a májban telepszik le.

Ez a néhány példa is eléggé bizonyítja, hogy a kutyákkal való érintkezés közben sohasem lenne szabad elfelejtkezni a szükséges óvatosságról, mivel a gondatlanság súlyos következményekkel járhat.

Zuhannak az árak.

Nagy árhullámszáz a kolozsvári áru piacon.

Az „Ellenzék“ írja: A kolozsvári üzletekben pár nap óta újra rohamosan esnek az árak. A forradalom napjaiban már azt hittük, hogy véget értek a háborus árak. Valóban elég volt egy-két nap, hogy az üzletek árai megváltozzanak.

Azóta azonban újra megszilárdult a kolozsvári piac, ami köznyelven szólva annyit jelentett, hogy a kereskedők felül akarták mulni háborus árdrágításait és így megállapíthatjuk, hogy Kolozsváron soha olyan magasak nem voltak az árak, mint éppen a közelmúltban.

Most azonban újabb fordulat állott be.

A forgalom kibővült és a kolozsvári kereskedők összeköttetésbejutottak más városokkal, amelyek árai lenyomták az ittenieket. Különösen Temesvár volt nagy hatással a kolozsvári piacra. Megtudtuk ugyanis, hogy ottan az átlagos árak 70—80 százalékkal alacsonyabbak, mint a kolozsváriak.

A megélhetési lehetőség is sokkal kedvezőbb más városokban, úgy, hogy Kolozsvár helyzete az árak terén már tarthatatlanná vált. A forgalom kiterjesztésével azután hirtelen zuhanni kezdtek az árak. Egy méter szövet, amely azelőtt 400—600 korona volt, most 250—300 korona.

A női szövet (duplaszélés) eddig 200 K, most 75 K. Karton eddig 80, most 47 kor. Grenadin eddig 150, most 70 kor.

Fehérneműt és vásznat eddig egyáltalán nem lehetett kapni a kolozsvári üzletekben, most azonban a kirakatok telve vannak velük. Kékszalaggal átkötött teljes végek kerültek elő, melyeknek az ára is nagyban esett.

Ezelőtt ugyanis egy méter 100—120 kor. volt, most 50 kor. Zefir eddig 110 kor. volt, most 55 kor. Megjelentek a kirakatokban a rég nem látott cédulák is: sifon kapható. Hasonlóan nagy az árzuhanás a cérnánál. 400 yardos karika ára 35 kor. volt. Pár nap alatt 25—20, most pedig már 10 K-ra esett.

Az árak zuhanása ezzel nem állt meg. A vételkedv nagyon megcsappant, mert mindenki érzi és tudja, hogy minden még olcsóbb lesz. A kereskedők, akiket fölkerestünk, kijelentették, hogy rövid időn belül a cikkek árai legalább felére esnek.

Hasonló a helyzet a gyarmatáru cikkek terén is. Ma már nem egy kirakat van Kolozsváron, amelyben kávét látunk. Pár nap előtt még 80—90 koronát kértek egy fél kiló kávéért, most 40—60 kor. A kávé ára is napról-napra esik. A mazsola ára 30 K-val esett. Most 40 K. Hasonló arányu az esés a többi gyarmatáru cikkekben is.

Reméljük, hogy rövid időn belül a kolozsvári piac meg fogja találni azt az egyensúlyát, amely a kereskedők részére normális üzletmenetet, a közönség részére pedig olcsó árakat biztosít. Nincs tehát az az idő messze, amikor végre megközelíthetjük a „békebeli“ árakat.

Az Egyesült-Államok újabb kölcsönöket nyújtanak.

Newyork, ápr. 27. Az Egyesült-Államok államkincstára jelentést adott ki a Franciaországnak és Romániának nyújtandó újabb kölcsönről. Franciaországnak újabb 50 millió dollárt, Romániának pedig még 5 millió dollárt kölcsönöznek. Ezzel a Franciaországnak hitelezett összeg eléri a 2 milliárd 752 millió dollárt, a Romániának nyújtott kölcsön pedig a 25 millió dollárt. A szövetségeseknek adott

eddig kölcsön összege 9 milliárd 188 millió dollárt tesz ki.

Három nap alatt a hadikölcsönre 242 millió dollárt jegyeztek, Newyork városa egymaga 80 milliót jegyzett. Nem hivatalosan közlik, hogy a hadikölcsön eléri az 500 millió dollárnyi összeget.

Behívták 42 évig az összes orvosokat. Újabb mozgósítási parancs.

Nagyszeben, április 28.

A nagyszebeni román kormányzótanács elnöke, Maniu Gyula újabb mozgósítási parancsot adott ki, amelyben elrendeli a megszállott területek összes orvosainak mozgósítását 42 évig (1877. évfolyamot bezárólag). A mozgósítás alól Arad-, Bihar- és Szatmármegyét vonták csupán ki. Az ittlakó orvosokat később fogják beszólítani. A mozgósítási parancs nem tesz kivételt az egyes nemzetiségek között s így a magyar orvosokra is kiterjed.

A mozgósított orvosok május 2-án és 3-án tartoznak Nagyszebenben jelentkezni. A mozgósítási behívó nem vonatkozik a tisztiorvosokra, a kórházak igazgatóira. A kórházakban minden 150 beteg után egy segédorvos maradhat.

Fehérnemű-gyűjtés a katonaság részére.

A román kormányzótanács 1951—1919. sz. rendeletével elrendelte a fehérneműek gyűjtését a katonaság számára.

Minden városban és községben — 50 lakos után számítva — össze kell gyűjteni legalább egy rend fehérneműt, amely áll egy ingből, egy alsónadrágból, egy törülköző, egy pár kapca és egy zsebkendőből.

De nemcsak fehérneműekre van szüksége a hadseregnek, hanem ágyneműekre és matracokra is s éppen ezért a román kormányzótanács 712—1. sz. rendeletével ugyancsak elrendelte azon ágyneműeknek és matracoknak a számbavételét is, amelyek a katonaság használatára tekintetbe vehetők lennének.

Szászvároson a napokban kezdték meg a gyűjtést az erre felkért nőegyletek s más megbízott szervek, akik az összegyűjtött fehérneműeket befogják a városi hivatalhoz szolgáltatni. Ha a gyűjtés nem fogja el a szükséges fehérneműnek ez uton való összegyűjtése eredménytelen lesz, rekvirálni fognak. Ezért tehát a városi hatóság mindenkit felszólít, hogy az adakozásban részt vegyen.

Nem sokáig.

Nem sokáig maradok már itt.
Kevés időm van. Sietek, megyek.
Csak pár napig légy még jó hozzám.
Terhedre nem soká leszek.

Életem vége felé járok.
Nem az évek kergetnek el,
Csak egy kicsit bolondul életem,
Hamar elkoptam, inenni kell.

Érzem, csak pár napom van hátra.
E pár napot éld még velem!
Ha a szerelmem untat is már,
Legalább ne mutasd, nekem.

Légy pár napig még jó és türelmes!
Nem tart sokáig a dolog.
Ez a, csak érted dobogó szív
Hidd el, már nem soká dobog.

De addig, kérlek, maradj velem.
Ha áldozat is ez neked.
S ha hideg is lesz a kezem már,
Pár percig fogja még kezéd.

Aztán kezeckéd huzd ki lassan
S igazítsd meg a vánkösöm,
Aztán menj az életbe vissza,
Mig én majd rólad álmodom...

Vértessy Gyula.

NAPI HIREK.

— **Változás az erdélyi román csapatok parancsnokságában.** A nagyszebeni Pátria írja, hogy az erdélyi román csapatok parancsnoka, Mosoiu tábornok más megbízatás folytán elhagyja állását és utódjául Mardarescu tábornokot nevezték ki.

— **Az új kolozsvári vasuti üzletvezető.** Értesülésünk szerint a román kormány a kolozsvári vasuti üzletvezetőség élére Nyeguc vasuti főtisztviselőt állította. A forgalmi osztály főnökének dr. Bereczky üzletvezetőségi tükört nevezték ki.

— **Halálozás.** Városunknak egy derék és szorgalmas, köztisztelőben álló polgára dőlt ki az élők sorából: Deák Zsigmond szíjgyártó-mester április hó 30-án, életének 70-ik évében meghalt. Temetése f. hó 2-án ment végbe nagy részvét mellett.

— **A szászvárosi Magyar Kaszinó megnyitott.** A szászvárosi Magyar Kaszinó, melynek bizonytalan időre való bezárását a hatóság hetekkel ezelőtt elrendelte — a zár alól feloldatván — m. hó 27-én, vasárnap, újra megnyitott. Mondanunk sem kell, hogy ez az intézkedés jól eső örömmel tölti el az olvasókör tagjait, akik újra hódolhatnak csendes polgári szórakozásaiknak. A megjelenő lapokon kívül könyvtár, tekeasztal, sakk s szolid kártyajáték újra a tagok rendelkezésére áll.

— **Eljegyzés.** Stern Vilmos szászvárosi bórkereskedő m. hó 27-én jegyezte el Mártont Ignác nagyenyedi magánzó leányát, Bertát. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Arad felé helyreállított a vasuti forgalom.** A katonai helyzet s egyéb okok miatt Arad—Tövis közt az utazás lehetetlenné vált. Most azonban arról értesülünk, hogy a felmerült technikai akadályok leküzdésével Aradon keresztül megindul az utazás, természetesen személyt, podgyászt illetőleg a legszigorubb ellenőrzés mellett. A magyar front tudniillik teljesen visszavonult Arad felé, a demarkációs vonalon tulra, helyébe francia hadcsapatok kerültek, melyek a vasuti vonalat is biztosították s így átjöttek m. hó 18-án az első vonatok Zám és Soborsin között is. Utazási igazolványokat ez idő szerint nem állítanak ki és ha mégis, első sorban a nagyszebeni kormányzótanács különös engedélye alapján történik.

— **Halálozás.** Laskay Ferenc nyavalyásfalvi birtokos mult hó 23-án reggel életének 56-ik, boldog házasságának 35-ik évében hosszas szenvedés után elhunyt. Holttestét mult hó 25-én vitték Boicára, hol a róm. hath. egyház szertartásai szerint temették el. Az elhunyt iránt nagy a részvét.

— **A régi bélyegtörvény érvényessége.** A Keleti Ujság írja: Felhívtak bennünket a következők közlésére: Megirták a lapok, hogy a nagyszebeni kormányzótanács döntése szerint a bélyegilleték alá eső kérvények és irások az eddigi magyar okmánybélyegekkal láthatók el a további rendelkezésig. A közönség figyelmébe ajánljuk, hogy nem az új magyar bélyegtörvény szerint kell felszerelni

bélyegekkal ezeket az irásokat, hanem a régi, 1918. október előtti törvény szerint. Ez a régi illetékszabás jóval alacsonyabb az utóbbinál, úgy, hogy például az 1000 koronás értékeknél csak 5 koronás bélyeggel kell az írást ellátni, míg az új árszabás 8 koronás bélyeget kívánna.

— **Dohánykiosztás.** Két és fél év óta nem volt ilyen dohányszürete a szászvárosi és vidéki közönségnek, mint az elmúlt héten. Egy waggon dohány érkezett ide s ez került kiosztásra — jegy nélkül. Mindenki kapott annyi dohányt, amennyivel egy jó időre kielégítheti dohányzó szenvedélyét. A dohányinség s vele együtt a dohányuzsora nagy volt s így elképzelhető, hogy a sok rossz és kétes értékű, de méregdrága csempész-dohány után milyen jól eső érzést váltott ki ez a bő dohány-eső. Különösen a közönségesebb gyártmányu pipa- és cigaretta-dohányból, cigárillos szivarból került nagymennyiség a fogyasztók kezébe. A kiosztás rendben folyt le. Az összes kistráfiikusok is megfelelő dohányt kaptak s így remélhető, hogy a dohány-uzsora megszűnik. Érdekes tünet, hogy a közönség látva és hallva azt, hogy van dohány bőven, nem tanusított a kiosztásnál oly türelmetlen magatartást és tülekedést, mint akkor, amikor jegyre szűkre szabott mennyiségben kapta a füstölni valót. Lobstein nagytőzsdés, valamint a kiosztást ellenőrző pénzügyőrség Eisler szemlésszel az élén mindent elkövettek, hogy a közönség igényei kielégíttessenek.

— **Román színészet Déván.** A nagyzebeni román kormányzótanács engedélyével a bukaresti Nemzeti Színház színtársulata május közepén Dévára érkezik, ahol május 15-én, 16 és 17-én négy előadást fog tartani.

— **A dévai tanítóképző-intézet évvégi vizsgálatainak sorrendje a következő:** Május hó 22—24-én írásbeli osztály-képesítő vizsgálatok a román-, német nyelvből és mennyiségtanból. Május 30—31-én a IV. o. gyak. és szóbeli osztályképesítő vizsgálatai. Junius 5-én az I., 6-án a II. és 7-én a III. osztály vizsgálatai. Junius 10., 12., 13., és 14-én befejező képesítő írásbeli és gyakorlati vizsgálatok. Itt említjük meg, hogy a nagyzebeni román kormányzótanács a tanítóképző-intézet évvégi vizsgálatainak elnökül Bottyán József dévai főreáliskolai tanárt küldötte ki.

— **Luxustárgyak zár alá vétele.** A budapesti kormány, hogy a felesleges és szükségtelen pénzkidobástól, főleg pedig a becsapástól megkímélje a közönséget, a következő rendeletet adta ki: Zár alá vétetnek és további intézkedésig nem árusíthatók: perzsa, szmirna szőnyegek, gobelinek, szőrmeáruk, amelyek darabonkénti értéke ezer koronát meghalad, luxus-butorok és műbutorok, ha a teljes hálóberendezés ára 6000, az ebédlő vagy uriszoba berendezés ára 10.000, vagy egyes butordarabok ára 3000 koronát meghalad. A sok csalást előidéző mű- és régiségtárgyak, bélyeg- és egyéb gyűjtemények forgalomba hozatala is tilos.

— **A Simplon—express Szászvároson keresztül.** Az Izbanda nyomán közöljük, hogy az ujonnan forgalomba helyezett Simplon—express, amely ezentúl naponta közlekedik a Balkán és Páris között, f. hó 20-án indult utnak először Predeal—Tövis—Marosillye—Temesvár—Vinkovce—Trieszt—Simplon utvonalon.

— **Hány békedelegátus van Párisban?** Párisban összeállították a békekövetek számának statisztikáját. E szerint az Egyesült-Államok küldöttsége 98 személy, Anglia és India 184 személy, Franciaországi 137, Olasz-

ország 125, Japán 63, Belgium 71, Szerbia 112, Lengyelország 64, Görögország 32, Románia 27, Cseh-szlovák állam 46, Kína 62, Hondurasnak csak egy követje van, még titkára sincs. Összesen 17 bizottság működik. A béketárgyalás titkárságában 25 gyorsíró dolgozik.

— **A helybeli „Egyesült Erzsébet“ mozgószínházban** ma vasárnap d. u. és este egy igen érdekesítő és ritka routinnal kidolgozott dráma kerül bemutatásra „Életet életért“ címmel, 5 felvonásban. Kiegészítésként ugyancsak egy 4 felvonásos dráma szolgál, melynek címe „Titkos utak“ és mese szövege, kedves, bájos történet. Hogy ezen rendkívüli műsört mindenki megnézhesse, a vállalat újításképpen szombaton este fél 8 órakor tart egy bemutató (premiér) előadást azok részére, kik a kényelmes, kellemes, zavartalan szórakozást kedvelik. Remélhetőleg városunk uri közönsége örömmel fogadja ez újítást, melynek állandósulása csak kívánatos lehet. Jövő héten a budapesti „Star“ filmgyár egy legjobb idei képe kerül bemutatásra, melynek eredeti címe „Egy fejedelmi nap“, s a legbájosabb szerelmi epizódban tárja elénk, hogy mi minden történhetik 24 óra leforgása alatt. Ezen műsor szintén szombat este, május hó 10-én kerül először bemutatásra, hogy jövő vasárnap f. hó 11-én d. u. fél 7 és este 9 órakor még két előadáson mindenki megnézhesse ezen sok fáradsággal és nagy áldozatok árán megszerzett filmremeket.

— **Nemzetközi nevelőintézeteket kell létesíteni.** A Viitorul írja: New-Yorkból jelentik: Dr. Stephen Peduggan, a new-yorki egyetem tanára azt az eszmét vetette fel, hogy egy nemzetközi nevelőintézetet kell megfelelő alapokkal létesíteni. Ennek az intézetnek az volna a célja, hogy állandó és sűrű kulturális intézkedést tartsanak fenn a nemzetek egymással és különböző államok ifjainak együttes nevelése által előmozdítsák egymás gondolatvilágának megismerését és így a népek közötti kölcsönösség erősödését.

— **Közvetlen kábel Anglia és Belgium között.** A Viitorul jelenti Brüsseltől: A Belgiumból feladott táviratokat eddig Hollandián keresztül továbbították Angliába. Most a kábelösszeköttetés Anglia és Belgium között helyreállt és így Belgium Angliával közvetlen távirati összeköttetésbe került.

— **A nyelvek használatáról** intézkedik a budapesti kormányzótanács XLI. számú rendelete. Ennek értelmében minden hatóság köteles az országban használatos nyelvek bármelyikén kiállított hozzá tartozó beadványt elfogadni, s az elintéztést a beadvány nyelvén közölni.

— **Mily nagy hőséget bir el az ember?** A levegő eddig észlelt legmagasabb hőfoka 67 fok volt a napban. Ezt a hőséget csak egyszer figyelték meg Ausztrália belső sivatagában. A kopár sziklafelületek még magasabb hőfokot is elérhetnek. A napsütésben 50 és 60 fok közötti hőmérsék nem ritka. Az árnyékban még nem sikerült 55 Celsius foknál többet megállapítani, 45—50 fok is igen nagy ritkaság. Erős hőhatásokat figyeltek meg nagy magasságokban. A Himalája lejtőin 3000 méter magasságban december havában 55 fokot is mértek már napsütésben, míg ugyanott árnyékban a hó felett zérus alatt 5 fokra szállott le a higany. Ilyen nagy ellentétek csak magas hegyekben fordulnak elő. Türetlenül hőségéről a Perzsa tengeröböl és a Vörös-tenger híresek. A Vörös-tengeren még a legpompásabban felszerelt gőzösökön is el kell az utasoknak készülniök 50, sőt 60 fok me-

legre. A legtöbb ember minden baj nélküli viseli ezt a hőséget, bár ezeken a tengereken nem ritka dolog, hogy a fűtők egyike mássika őrjöngeni kezd. A római fürdők tapasztalatai különben azt mutatják, hogy az ember még ennél is magasabb hőfokot elbir, ha ezt a levegő és nem valamely szilárd test érintése közli vele.

Időjárás.

Ujra beszéltet magáról e nagy ur! Pedig ma egyhete is szolgáltatott reá elég okot, hát még azóta. Multkori kesergésünkre közvetlenül egy pár napra ellágyult ugyan, s két egész napon át a derülni, melegedni kezdő idő a májusi remények egész raját szabadította fel, de már a harmadik napon e tarka pillangó raj szárnysegegetten a hűvös esőtől összecsapzott szárnyakkal hullott alá, s az újból megindult zuhogó eső alaposan el is áztatta.

Április 30-án 16.2 mm. a csapadék, a piros május elseje pedig 32.6 mm. havas esővel köszöntött be! Ily módon az áprilisi összes csapadék 133.7 mm.

Minthogy 36 órán keresztül folyton esett, elsején délután pedig olyan harmadfél óras havazás volt, hogy a zöld lombra, mezőre vastagon nehézkedett a vizes hó!

A patak újra neki duzzadt, szagatta a partot, fákat mosott ki, harsogó zugása főleg éjjel ugyancsak hallatszott. A Maros pedig már is több helyen kiöntött.

Persze ilyen zord május elsejére a hőmérő is ijedten huzódott össze s a 0°-körül kucorog, a barométer még lejjebb áll mint ma egy hete.

Ugy látszik, a májusi fagyos szentek is előrevitték az órájukat, s azért jelentkeztek korábban, mert az ő munkájukra vall a jelen idő, s az ő hófehér arcukatuk fehérlik mindenütt a sebeshelyi havasok ormán, oldalán.

NYILTTÉR.)*

Tekintetes Szászváros és Vidéke szerkesztőségének Szászváros.

Alólirottak kérjük a tekintetes szerkesztőséget, sziveskedjék b. lapjában a következő elismerésünket a legközelebbi számban közölni.

Kudzsir községben állandóan, még béke időben is a legnagyobb mértékben a duhajkodó legények úgy nappal mint éjnek idején zavarták a csendet, volt rá eset, hogy annak idején még a csendőrséget is megtámadták, sőt el is verték.

Most — hála Istennek — példás rend uralkodik e községben, minden ember nyugodtan végezheti munkáját s este lefekvés után nyugodtan pihenheti ki napi fáradaimait, mert az utcai csendet senki sem zavarja meg s mind ez a nemrég itt tartózkodó csendőrsparancsnoknak: Georg Oprineszk-nek köszönhető, aki erélyes, de feltétlen igazságos eljárásával gátat vetett ezen rendzavarásnak, fáradságot nem kímélve mindent elkövetett, hogy e községben rend és csend uralkodjék, mely fáradságát siker koronázta.

Köszönjük az illetékes hatóságnak is, hogy ezen talpraesett derék őrmestert ide vezényeltette.

Kudzsir, 1919. április hó 29-én.

Mély tisztelettel:

Több adófizető polgár.

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményért nem vállal felelősséget a Szerk.

Egy nagy takaréktűzhely (viz-melegítővel, sütőkkel stb.) eladó. Bővebbet e lap szerkesztőségében. 250 1-3

Értesítés. Tisztelettel értesítem a n. é. közönséget, hogy raktáramra nagyobb mennyiségű **vászon** érkezett, melyet jutányos árban kiárusítok. Dörner Richárd Szászváros, Kereszt-u. 6. sz. 247 2-3

Eladó egy teljesen felszerelt, alig használt, kitűnő karban levő szabadonfutó **kerékpár**, tartalék szelep- és gummioldattal stb. Klastrom-u. 1. sz. a. (nyomda-épület.)

Egyesült Mozgók

Szászvároson, a „Transsylvania“ szálló nagytermében

Vasárnap, f. év május hó 4-én délután pont 1/27 és este 9 órakor:

Életet életért.

Dráma 5 felvonásban.

Titkos utak.

Dráma 4 felvonásban.

Helyárak: Páholy (5 személy részére) 15 K, I-ső hely 3 K, karzat (álló) 2 K, földszint II-ik hely 1 K.

Az előadás kezdete d. u. pont 1/27 és este 9 órakor.

Szives pártfogást kér teljes tisztelettel

A vállalat.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy hátralékaikat beküldeni, előfizetéseiket postafordultával megújítani sziveskedjenek, mert ellen esetben — legnagyobb sajnálatunkra bár — kénytelenek leszünk lapunk további küldését jelen számmal beszüntetni.

Kiváló tisztelettel:

A kiadóhivatal.

A „Szászvárosi Könyvnyomda Részvénytársaság“ **könyv- és papirkereskedésébe** egy **ügyes fiú**, ki legalább 2 gimn. osztályt végzett és magyarul, németül és románul beszél, **tanulónak** azonnal felvétetik.

Eladó: Szoba- és konyhabútorok, egy modern varrógép, függőlámpa, hegedű, képek stb. Állami óvoda. 248

Egy kitűnő hegedű vonóval, tokkal és egy fekete ébenfa fuvola 13 billentyűs eladó. Ajánlatok Szászváros, Hegy-u. 11. sz. a. kéretnek. 244 3-3

Eladó a vasuti állomástól 2 km. távolságra fekvő Bokaj községben (Hunyadm. up. Alkenyér) egy korcsmajoggal bíró ház, mely áll 3 szoba, 1 konyha, 1 kamarából, külön korcsma és üzleti helyiségből utcára nyíló ajtókkal, fél hold gyümölcsös kertből, udvar, csűr, istálló, tekepályából. Továbbá eladó 3 hold szántóföld a község határában. Értekezhetni e lap szerkesztőségében. 245 2-3

PÁRTOLJUK A HELYI IPART!

Ájben Géza

úri kalapkészítő
Szászváros, Sörház-utca 9. sz.

Elvállal e szakmába vágó mindennemű munkákat: festést, vasalást, javítást és átalakítást jutányos árban.

MOLNÁR JÁNOS

férfi szabó üzlete.
Városháza-tér.

Hegedüs Lajos

épület- és finom bútor-asztalos
Galamb-utca 5. sz.

Kovács József

uri és női cipész
Sörház-utca 4. sz.

Ájben Antal

lábbeli-készítő
Országut, (Simonfi-féle ház)

Élthes Dénes

férfi-szabó
Romoshelyi-u. 34. szám.

Kiadó.

Fülöp Sándor

férfi-szabó
Nagytimár-utca 1. szám alatt.

Elvállal e szakba vágó mindennemű munkák készítését, valamint javításokat és fordításokat jutányos árban

HIRSCH IGNÁC

uri és női cipész
Hegy-u. 3. sz.

Gauger Frigyes

kovács- és kerékgyártómester
Kovács-utca 3. szám.

Szokott Ön hirdetni?

Reklám!

E nélkül nincs üzleti élet! oo

Aki ingatlant vagy bármit vesz, elad, bérel, bérbead, vagy vállalkozik, munkát, vagy munkásokat keres, az hirdessen a

Reklám!

Ma már a jó bornak is cégér kell!

Többszöri, állandó hirdetéseknel nagy kedvezmény!

Szászváros és Vidéké-ben

Többszöri, állandó hirdetéseknel nagy kedvezmény!